

INSTRUMENTS DE L'IMPERI

REFORMA I CANVI DE GOVERN EN EL BM I FMI

ALDO ETCHEGOYEN

Bisbe de la Iglesia Evangélica Metodista Argentina, Membre del CMI, President de l'Assemblea Permanent pels DDHH. Buenos Aires

És per a mi un gran privilegi i gran responsabilitat representar el Consell Mundial d'Esglésies (CMI) en el que diré. Les seves Esglésies representen 400 milions de creients en el món, dels quals la majoria estan patint sota el nivell de pobresa.

El 1982 Francois Mitterrand deia "Anem cap a un món d'illots de prosperitat en un mar de misèria".

Lamentablement aquelles paraules s'han complert i fins i tot aquells organismes com el Fons Monetari Internacional (FMI) i el Banc Mundial (BM), que van ser creats per afavorir el desenvolupament de les nacions, han fracassat en els seus objectius. Un dels objectius del FMI és: "Facilitar l'expansió i el creixement equilibrat del comerç internacional i contribuir d'aquesta manera, a la promoció i al manteniment d'alts nivells d'ocupació i d'ingrés real; i al desenvolupament dels recursos productius de tots els seus membres com a principal objectiu de política econòmica."

Avui no són organismes que serveixin al desenvolupament humà sinó a un continu i major creixement de la riquesa i poder de les 8 nacions més poderoses del món, mentre les nacions dependents i pobres continuen empobrint-se a través de la transferència dels seus recursos econòmics posats al servei del deute extern com també a l'èxode de milions de persones que avui ofereixen la seva capacitat i treball al nord. Milers d'elles són altament capacitades al camp de la ciència i tecnologia.

Des de la perspectiva de la fe cristiana, l'injust i desigual ordre econòmic internacional, que certament té greus conseqüències humanes per a milions de persones, per a les Esglésies membres del CMI té implicacions teològiques i es constitueix en un desafiament a favor d'un canvi profund d'aquests organismes que comença en la seva forma de composició, estructura i decisions.

Vinc d'Amèrica Llatina on aproximadament 250 milions de persones pateixen exclusió i pobresa, una Regió del món on la meitat dels morts són nens i nenes menors de cinc anys que moren per fam, desnutrició i malaltia. D'altra banda, és una Regió summament rica en

recursos naturals dels quals es beneficien les més riques nacions del món.

Aquesta situació no és casual sinó resultat d'un pla politicoeconomicomilitar (al començament del govern militar -1976- a Argentina el deute era de 5.500 bilions de dòlars, en finalitzar el 1983 havia arribat a 42.800) ben elaborat que ha portat els nostres països a una esclavitzadora dependència especialment mitjançant el reprovable sistema del deute extern.

El 1975 el deute extern d'AL era de 69 mil milions de dòlars (mmd); des de llavors se n'han pagat 795 mmd fins a 1990. Avui el deute supera 750 mmd.

Incomprensible matemàticament parlant: com més paguem, tant més devem i més pobres som. Això no és només un problema financer sinó una estructura inhumana que produeix exclusió i mort especialment per a nens, dones, comunitats indígenes i negres.

Avui el món ens mostra aquest panorama: els organismes no governamentals i els organismes religiosos vénen servint des de dècades endarrere en programes de nutrició i suport a les persones excloses que pateixen les conseqüències de les decisions que són preses en els centres de poder econòmic mundial.

Els centres del poder econòmic prenen les seves decisions basant-se en interessos financeroeconòmics, i els organismes religiosos i socials procuren curar els ferits del sistema.

Fins quan seguirà aquesta situació tan greu d'injustícia que permet, a més, concentració sense límit de riqueses i continu empobriment de països? Des del Sud reclamem un canvi en les estructures del FMI i BM per diversos tipus de raons:

1. Humanes: La situació actual significa vida o mort per a milions de persones. 250 milions (aproximadament el 50% de la població, com a resultat del baix nivell d'ocupació i ingressos, viuen en el nivell de pobresa i misèria. Les greus conseqüències en són la violència, el deteriorament de l'educació, de la salut, del desenvolupament i de les relacions familiars.

2. Ètiques: Una gran majoria dels deutes han estat resultat de préstecs concedits a governs il·legítims com van ser els militars en les dècades 70 i 80, que van servir a poderosos interessos econòmics internacionals, van causar més de 120.000 persones desaparegudes a la Regió i es van beneficiar amb els préstecs rebuts, que avui els governs democràtics han de continuar pagant. Aquest mecanisme és èticament reprotxable. La condonació del deute seria una decisió important a prendre per aquests governs amb l'acord del FMI i BM.

3. Justes: L'estructura i conformació del FMI i BM expressen una manifesta desigualtat que impedeix una major participació especialment de les Regions del Sud, en la composició i en les decisions preses. D'altra banda aquests països són els més afectats en la seva economia, en la seva llibertat política i situació social per les decisions que els organismes econòmics prenen.

Afirmem que són urgents els canvis que propugnin:

I. Democratització

Veu i vot no per la capacitat de riquesa i poder dels països, criteri contrari a la democràcia i favorable a l'imperi dels diners, sinó pel criteri de membre responsable en l'organisme. Molt parlem de democràcia en el món, no obstant això, quan d'interessos financers es tracta, prevalen els valors del poder econòmic.

II. Participació

a) Igualtat en la constitució dels organismes directius, la qual cosa permetria una nova direcció en les decisions. Certament les 8 nacions més riques manegen i controlen tots els mecanismes del FMI i BM. Si no hi ha un canvi en aquest esquema arribarà el moment -si no ha arribat ja- que aquestes nacions seran responsables de la més massiva violació dels drets econòmics, socials i culturals de milions de persones tant en les nacions pobres com en les bosses de pobresa de les riques.

b) Reclamem algun mecanisme pel qual els deutors tinguin veu i vot en les decisions. I també s'ha de garantir l'opinió dels organismes religiosos i no governamentals, pel seu lloc molt important en l'acompanyament solidari dels qui pateixen les conseqüències d'aquesta desigual situació.

III. Equitat

La injustícia de la carència de vot per a la majoria de les nacions dependents s'agreuja pel fet que el país més ric del món té dret al veto quan els seus interessos són afectats. Això transforma en privilegi un mot injust que sol significar conseqüències molt greus. Així mateix la desigualtat es manifesta en què Europa té en exclusivitat el dret de triar el cap del FMI i els EUA el del BM. Aquesta decisió exclou la possibilitat democràtica

que aquests importants funcionaris puguin ser triats mitjançant un procés ampli i transparent en què tots els països membres puguin tenir dret a elecció.

Aquesta carència d'equitat es manifesta també en la constant pressió que pateixen els governs democràtics per a la implantació de successius ajustos econòmics.

Argentina, el meu país, pateix constantment aquesta pressió i cada visita d'alguna delegació del FMI constitueix una amenaça directa a la ja insegura estabilitat econòmica aconseguida i indirecta intervenció en els afers interns del país. La premissa de no intervenir en els afers interns d'un país ha caigut en l'oblit.

Si mirem cap a AL en aquest moment tots els països estan sent pressionats per arribar a la creació de l'ALCA, proposta que amaga darrere la paraula *llibertat* una carència total d'igualtat en l'intercanvi comercial. La duresa dels EUA a continuar mantenint els subsidis als seus productes és un exemple.

IV. Transparència

El FMI i el BM mundial tenen "braços" per cobrir àrees que estan fora dels seus mandats. Això usurpa el mandat d'altres institucions multilaterals. És necessari renegociar els acords entre el BM, FMI i ONU.

Des del CMI estem albirant una nova forma d'Institucions Financeres, menys ideològiques, menys burocràtiques, més flexibles i més pragmàtiques. Amb major atenció al benestar de les persones, a generar treball abans que fam, i educació i desenvolupament abans que exclusió. El desafiament és adquirir una nova visió en què la vida tingui el seu valor real.

Respecte a la justícia econòmica, al CMI li preocupa la falta de compartir el poder per part de les institucions econòmiques i financeres poderoses del món. Creu que només una vertadera democratització pot fer que el mercat, les institucions financeres i d'altres de relacionades compleixin el seu paper. El moviment ecumènic, durant anys, ha criticat la falta de la democràcia econòmica, la flagrant desigualtat internacional en la distribució d'ingressos, coneixement, poder i riquesa. Així, el poder dins les institucions financeres internacionals ha de ser distribuït amb democràcia.

Les institucions financeres internacionals exigeixen governs responsables i democràcia en les nacions en desenvolupament. Elles mateixes haurien de demostrar que són democràtiques.